

Guidelines for Developing Inclusive Education Management in Schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office

Warunya Prakongjit^{1*}, & Juladis Khanthap²

1 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

2 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

** Corresponding author. E-mail: prang479@gmail.com*

Abstract

This research aimed 1) to study the inclusive education management of schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office, 2) to examine the relationships among the components of inclusive education management, and 3) to propose guidelines for developing inclusive education management within these schools. The population consisted of 504 school administrators and teachers, while the sample group comprised 217 administrators and teachers selected through simple random sampling. The research instruments included questionnaires and interviews. The statistical methods used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient. The results revealed that the inclusive education management of schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office could be discussed according to different levels. Based on four aspects of administrators and teachers, the overall result was high. When considered by aspect, the highest mean score was for the environmental aspect, followed by the student aspect, the equipment aspect, and the teaching and learning activities aspect, respectively. The analysis of the correlation coefficients indicated that all variables were positively correlated with each other at the .01 level of statistical significance. Additionally, the study identified four aspects and seventeen guidelines for the development of inclusive education management.

Keywords: Inclusive Education Management, Development Guidelines

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วรัญญา ประคองจิตร^{1*} และจุลติศ คัญทัฬ²

1 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

2 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Corresponding author. E-mail: prang479@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประชากร คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 504 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 217 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สามารถนำมาอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ ผู้บริหารและครูทั้ง 4 ด้าน คือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ ด้านสภาพแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านนักเรียน รองลงมาคือด้านเครื่องมือ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม พบว่า มี 4 ด้าน 17 แนวทาง

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม, แนวทางการพัฒนา

บทนำ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นแนวทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมในสังคมอย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาในรูปแบบนี้จะสอดคล้องกับระดับความพร้อมและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด เพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไปได้มากที่สุด ทั้งนี้ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจะได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงการทำงานร่วมกับนักวิชาการจากสาขาต่าง ๆ ซึ่งมักเรียกว่า "สหวิทยาการ" โดยมีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนด้านวิชาการและกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีความสำคัญที่ต้องให้โอกาสแก่คณะครู ผู้บริหาร และผู้ช่วยอาสาสมัครในการร่วมมือกัน เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถเจริญเติบโตและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (อุโลวรรณ ทานนท์, 2556) โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีความหมายมากกว่าการนำเด็กพิการเข้ามาเรียนในชั้นเรียนปกติ ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการเตรียมความพร้อมให้เด็กพิการสามารถอยู่ในโรงเรียนปกติได้เท่านั้น แต่ยังเน้นถึงการช่วยให้โรงเรียนและครูสามารถ

จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างและความต้องการจำเป็นพิเศษ (กึ่งเพชร ส่งเสริม, 2552) สอดคล้องกับแนวคิดของดาร์ณี อุทัยรัตนกิจ (2562) ซึ่งระบุว่า การศึกษาแบบเรียนรวมเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสังคมสำหรับทุกคน (Inclusive Society) ไม่ใช่เพียงการนำผู้เรียนพิการมาเรียนรวมกับผู้เรียนทั่วไป แต่เป็นการเรียนรวมของทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ความพิการ เพศ เพศสภาพ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม หรือสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมและสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนรวมตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการ และการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนพิการและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2562) อย่างไรก็ตาม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังคงประสบปัญหาหลายประการในการจัดการเรียนรวม ได้แก่ 1) ความไม่พร้อมของบุคลากร เช่น ขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรวม บุคลากรการศึกษาจบไม่ตรงวุฒิ มีภาระงานมาก และขาดความรู้ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม 2) ความไม่พร้อมของสื่อการเรียนการสอน โดยขาดสื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรวม รวมถึงขาดเทคโนโลยีที่จำเป็น 3) ความไม่พร้อมของผู้ปกครอง นักเรียนพิการ ซึ่งขาดความเข้าใจในกระบวนการเรียนรวม 4) ความไม่พร้อมของนักเรียนพิการ และ 5) สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น การขาดห้องเรียนพิเศษและห้องน้ำสำหรับคนพิการ (จาตุรงค์ เจริญนำ, 2558) โดยแนวทางการจัดการเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนมีบทบาทในการให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่กำหนดพันธกิจในการเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ทุกวัย ในระดับที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพพื้นที่ ตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านการเข้าถึง การให้บริการ และความเท่าเทียม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รายงานข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนเรียนรวม ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567 ว่ามีโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม จำนวน 185 โรงเรียน มีนักเรียนพิการทุกประเภทรวมจำนวน 1,887 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 1,554 คนคิดเป็นร้อยละ 82.35 ของนักเรียนพิการทุกประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) ซึ่งการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังคงเผชิญกับปัญหาหลายด้านที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาหลักเริ่มต้นจากบุคลากรและผู้บริหารที่ยังขาดความเข้าใจและการสนับสนุนที่เพียงพอ หลายคนมองว่าการจัดการเรียนรวมเป็นภาระและพยายามส่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปโรงเรียนเฉพาะทาง นอกจากนี้ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ด้านเจตคติของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ก็เป็นอีกปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ผู้ปกครองบางส่วนมีทัศนคติเชิงลบต่อการนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมกับเด็กทั่วไป ในด้านนโยบายการศึกษา ยังขาดความชัดเจนและความต่อเนื่อง รัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญอย่างเป็นระบบ การติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดการเรียนรวมยังไม่เข้มงวดเพียงพอ ทำให้หลายโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมไม่ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม การที่ผู้บริหารในระดับสูงไม่เข้ามาติดตามหรือสนับสนุนทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อ ชุมชนเองก็มีบทบาทสำคัญ แต่ในหลายกรณี ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนยังมองว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรไปเรียนใน

โรงเรียนเฉพาะ ซึ่งทัศนคตินี้ขัดขวางการสร้างสังคมที่ยอมรับและสนับสนุนการเรียนรวม อีกทั้งปัญหาด้านงบประมาณ ก็เป็นอุปสรรคสำคัญ งบประมาณส่วนใหญ่จะใช้ในการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง การรอคอยงบประมาณจากทางราชการทำให้การดำเนินการล่าช้าและขาดประสิทธิภาพ ซึ่งการวิจัยจาก สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา (2560) ระบุว่าอุปสรรคสำคัญของการจัดการเรียนรวมมีหลายประเด็น ได้แก่ งบประมาณที่ไม่เพียงพอ เจตคติเชิงลบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การขาดสถิติและข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ นโยบายและวิธีปฏิบัติที่ยังไม่ชัดเจน การขาดการผลิตและพัฒนาครูที่เชี่ยวชาญ และบริการที่มีคุณภาพไม่เพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างของนักเรียน

ดังนั้น การจัดการเรียนรวมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติ จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการดำเนินการที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนรวมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามงานวิจัย

1. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับใด
2. องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์งานวิจัย

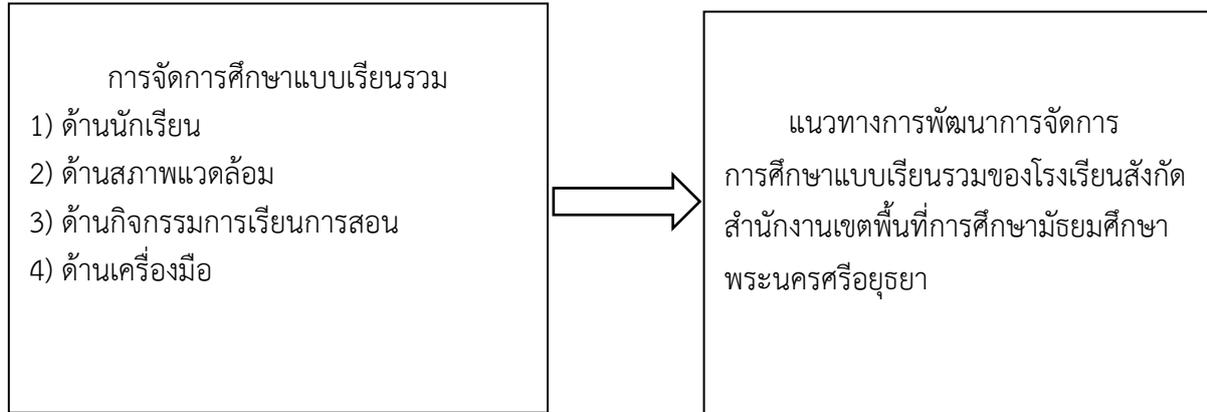
1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยศึกษาเอกสารทฤษฎีงานวิจัยโดยทำการสังเคราะห์เพื่อมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567), ชมบุญ แยมนาม (2560), สุมาลี ศรีผิง (2560), อัญชลยา เกลี้ยงแก้ว (2560), อนุชิต บุญมาก (2560), จริยา ตรุษฏี (2562), เตือนจิต มูลอินทร์ (2563), วิชาญ จารุกาญจน์ (2564), พงษ์ธร บึงจำ (2565) พบว่ามี 4 ด้าน

ดังนั้นคือ 1. ด้านนักเรียน 2. ด้านสภาพแวดล้อม 3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4. ด้านเครื่องมือ ดังกรอบแนวคิดการวิจัยในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 504 คน และกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 217 คน วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยสถานภาพการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์กรประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสังเคราะห์แนวความคิดแล้วร่างเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เมื่อร่างเสร็จแล้วนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามจะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4. นำร่างแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแล้วมาพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถ้ามีข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) น้อยกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เพื่อทดลองใช้ต่อไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67 ถึง 1.00 ของแบบสอบถามระหว่างนำร่างแบบสอบถามที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) พบว่าได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

6. ได้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่

1. ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มเป้าหมาย

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์กรประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย และรองผู้อำนวยการโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์กรประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นในเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis)

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากรณีแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการเรียนรวม ผลการวิเคราะห์โดยรวมพบว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอยู่ใน ระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสม มีพื้นที่กว้างขวาง แสงสว่างเพียงพอ และมีการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อผู้เรียนทุกกลุ่ม 2) ด้านนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีการจัดงานแนะแนวที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม 3) ด้านเครื่องมืออยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีนโยบายสนับสนุนการจัดการเรียนรวมอย่างชัดเจน และครูมีความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกประเภทและ 4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง $0.876 - 1.00$ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อม พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกกลุ่ม 2) ด้านนักเรียน ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนผ่านกิจกรรมดนตรี ศิลปะ กีฬา รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และสร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียนทั่วไปกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) ด้านเครื่องมือ จัดสรรงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ และสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรวม 4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับหลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน รวมถึงส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

อภิปรายผล

การจัดการเรียนรวม ผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

1. ด้านนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าจัดการเรียนรวมด้านนักเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการศึกษาแบบเรียนรวม (*Inclusive Education*) ที่เน้นให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้ร่วมกับนักเรียนทั่วไปตามศักยภาพ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และการปรับตัวของผู้เรียน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา ธรรมพูนพิสัย (2556) ที่ระบุว่า การส่งเสริมให้นักเรียนทั่วไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จะช่วยให้การเรียนรวมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ด้านสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด *Inclusive Education* ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่ยืดหยุ่นและรองรับความแตกต่างของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Riedel (1991) และ Wardani (1998) ที่พบว่าความพร้อมของสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนจากครู

ผู้ปกครอง และชุมชน มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรวม รวมถึงงานวิจัยของ รจเรข พยอมแย้ม (2553) ที่เสนอว่าควรจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด *Inclusive Education* และงานวิจัยของ รดา ธรรมพูนพิสัย (2556) ที่เสนอว่าควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทั่วไปและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทำกิจกรรมร่วมกัน พร้อมทั้งจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (*IEP*) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (*IIP*) อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาขาสิริ วัชรานุกฤษ (2553) ที่พบว่าการพัฒนาระบบช่วยเหลือนักเรียนและการจัดแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรวม

4. ด้านเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่าด้านเครื่องมืออยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความพร้อมของโรงเรียนในการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยี และทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมบุญ แยมนาม (2560) ที่พบว่าการบริหารจัดการทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรวม รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา ธรรมพูนพิสัย (2556) ที่เสนอให้โรงเรียนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดการเรียนรวม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.876 ถึง 1.00 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบ เรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาพระนครศรีอยุธยาตัวแปรที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาล ไวแสน (2566) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ จัดการเรียนรวมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครการวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยทางการ บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 398 คนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนปีการศึกษา 2565 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนอยู่ ในระดับมากและมีความสัมพันธ์กัน ในทางบวก

และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษาพระนครศรีอยุธยาผลการวิเคราะห์ พบว่า ควรมีการเรียนรวมที่เน้นการมีส่วนร่วมเชิงกล ยุทธ์จากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนทั้งนักเรียนปกติและ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ผู้ปกครองชุมชน และเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเหล่านี้มี ส่วนร่วมอย่างเข้มข้นในทุกขั้นตอนตั้งแต่การวิเคราะห์และระบุ ปัญหาการค้นหาแนวทางและการวางแผนแก้ไข ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษภายหลัง การวางแผนร่วมกัน โรงเรียนจะนำแนวทางและข้อเสนอดังกล่าวไป ปฏิบัติ ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการสะท้อนผล (*Reflection*) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการรายบุคคล (*IEP*) หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทและความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนการดำเนินการ ตามวงจรการพัฒนานี้มีเป้าหมายเพื่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการ จัดการเรียนรวมที่ตั้งไว้อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ชินชัย (2551) ที่ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการ เรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกรณีศึกษาโรงเรียนรวม ในจังหวัดเชียงใหม่

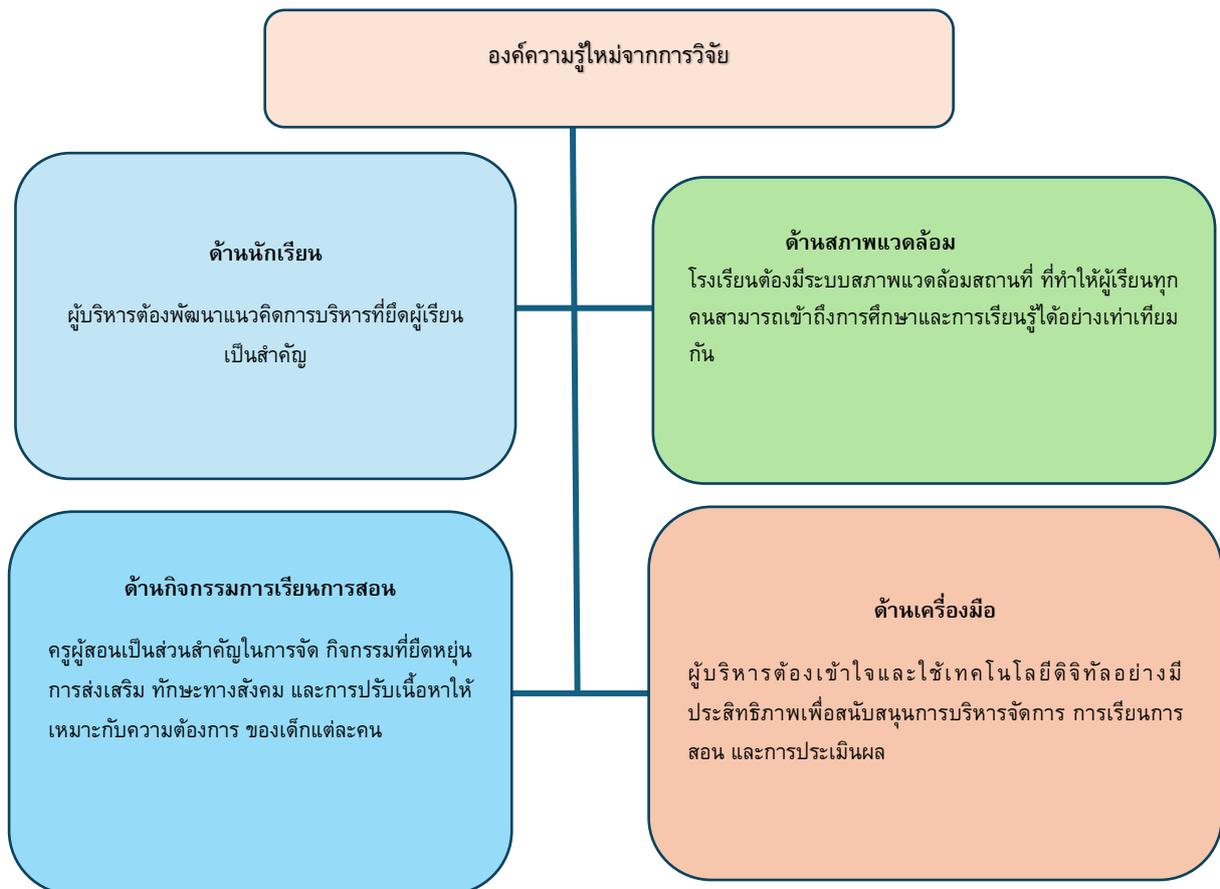
พบว่า การพัฒนาวิธีการที่เหมาะสมสามารถแก้ ปัญหาได้จริงตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริงสนับสนุนให้ทุกฝ่าย มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมเข้ามามีส่วนร่วม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

1. ด้านนักเรียน ผู้บริหารต้องพัฒนาแนวคิดการบริหารที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนในแต่ละชั้นเรียนอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงระดับความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน
2. ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนต้องมีระบบสภาพแวดล้อม สถานที่ ที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึง การศึกษาและการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นส่วนสำคัญในการจัด กิจกรรมที่ยืดหยุ่น การส่งเสริม ทักษะทางสังคม และการปรับเนื้อหาให้เหมาะกับความต้องการ ของเด็กแต่ละคนโดยเฉพาะจัดการสอนให้ สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอน เฉพาะบุคคล
4. ด้านเครื่องมือ ผู้บริหารต้องจัดหาและพัฒนาเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน มีความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการประเมินผล

ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ต่ำสุด ดังนั้น

1. ควรมีการออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย (Differentiated Instruction) เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้ อย่างแท้จริงและได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเองอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม

2. โรงเรียนควรจัดทำและดำเนินการตามแผน IEP สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเหมาะสมโดยให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนดังกล่าวพร้อมทั้งติดตามและ ปรับปรุงแผนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการ ของผู้เรียน

3. ควรมุ่งเน้นการจัดอบรมและส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้รับองค์ความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการสร้าง เจตคติเชิงบวกต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษพร้อมทั้งพัฒนาทักษะเฉพาะด้านในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีวิจัยและพัฒนา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน รวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อสะท้อนมุมมองเชิง นโยบายและเชิงปฏิบัติจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. ควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปแบบและ แนวทางการบริหารจัดการเรียนรวมในโรงเรียนต้นแบบ (Model Schools) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ สามารถนำไปปรับใช้และขยายผลในการพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียน รวมในโรงเรียนอื่น ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีมาตรฐาน

เอกสารอ้างอิง

จรรยา ตรีสุทธิ. (2562). แนวทางการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2. สาขาวิชาการบริหารการ ศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

จาตุรงค์ เจริญนำ. (2558). สภาพการบริหารการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ฉวีวรรณ โยคิน. (2553). การศึกษาแบบเรียนรวม.

<http://61.19.246.216/~nkedu2/?name=webboard&file=read&id=177>.

ชมบุญ แยมนาม. (2560). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับ ประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ซัชวาล ไวแสน. (2566). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2562). การประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2562 เรื่อง ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- เดือนจิต มูลอินทร์และ จิระพร ชะโน. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับสถานศึกษา. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน จังหวัดร้อยเอ็ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พงษ์ธร บังจำ (2565). การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมโดยใช้โครง สร้างซีที โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- รจเรจ พยอมแย้ม. (2553). การบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมของเด็กพิการในโรงเรียนปกติ (การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รดา ธรรมพูนพิสัย. (2556). สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- วิชาญ จารุกาญจน์. (2564). การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการ ศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- สาขาสิริ วัชรานุกฤษ. (2553). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีที (SEAT) เป็นฐานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สุภาพร ชินชัย. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี ศรีผิง. (2560). รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เล่มที่ 16.
<https://pubhtml5.com/rqbh/rhmy>
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). แนวทางการประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2563). คู่มือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2567). นโยบายการศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2567. <http://special.obec.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566–2570). กระทรวงศึกษาธิการ. <https://kku.world/aboyl6>

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2552). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ*
- อนุชิต บุญมาก. (2560). *การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนร่วมสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุไลวรรณ ทานนท์. (2556). *การศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อัญชลา เกลี้ยงแก้ว. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- Krejcie, R.V. & Morgan D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities, *Psychological Measurement*, 607-610.
- Riedel, P. B. (1991). "An implementation evaluation of the structured teaching program for Students with autism. (Doctoral dissertation. The Union Institute, 2001). *Dissertation Abstracts International*. DAI-4 52/04: 1164, 1991.
- Wardani, L. G. (1998). The attitude of regular classroom teachers and special education teachers of Bali, Indonesia. *Dissertation Abstracts International*, 49 (5), A: 742.